

مرجع

مصاحبه دکترا

ویژه مصاحبه دکترای وزارت بهداشت
و آزمون‌های جذب هیأت علمی

راهنمای جامع آمادگی برای جلسه مصاحبه‌ی آزمون Ph.D.

ویژه‌ی متقاضیان شرکت در آزمون دکترای تخصصی (Ph.D.) و

دکترای پژوهشی (Ph.D. by Research)

رشته‌های علوم پایه‌ی پزشکی، بهداشت و تخصصی داروسازی

و دندان‌پزشکی از سال ۱۳۹۶ و بعد از آن

به شیوه‌ی جدید MMI

— تألیف —

دکتر پیمان میکائیلی (کیمیا)

متخصص فارماکولوژی پزشکی

راهنمای سریع کتاب

این کتاب به ۱۰ بخش و ۵۰ فصل تقسیم شده است. لازم نیست همگی مطالب آن را بخوانید. برخی مطالب کاملاً ضروری و بعضی دیگر کاملاً تئوری و برخی نیز کاربردی هستند.



در ابتدای هر بخش فصل‌ها را از نظر ماهیت و اهمیت با نمادهایی دسته بندی کرده ایم یا این نمادها آشنا شوید!



مصاحبه دکترا در یک نگاه
قبل از شروع مطالب کتاب، می‌توانید کل حوادث مصاحبه را در چند دقیقه مطالعه کنید. ارجاعات سریع به مطالب هر بخش در کتاب داده شده است.

نمونه‌ای از اطلاعیه‌های برگزاری جلسه‌ی مصاحبه و فواین و مقررات آن را می‌توانید در همین ابتدای کتاب مطالعه کنید.

در قسمت بیوسته‌ها در انتهای کتاب می‌توانید به دنبال مطالب تکمیلی بگردید!

در پایان کتاب جک لیسنی برای روز آخر در نظر گرفته شده تا موارد ضروری را به شما یادآوری کند!

این کتاب دارای بکجج کامل فیلم‌های آموزشی و صوتی می‌باشد که
حتماً نویسه می‌گردد آنها را ببینید! به شماره‌ی

۰۹۱۳۰۱۳۱۵۶۰

پیام (در تلگرام یا پیامک) ارسال کنید.



استعداد تحصیلی در یک نگاه

- در این بخش کل روند مصاحبه را در چند دقیقه مرور نمایید.
- این بخش به عنوان فهرست موضوعی یا نمایه‌ی فوری است؛ که می‌توانید به‌سرعت به توضیحات مفصل مربوطه مراجعه کنید.
- در زیر هر بخش، شماره‌ی فصل مربوطه درج شده است



بخش ۱ ← مقررات

تغییرات مهم کدام‌ها هستند؟

نسبت نمره‌ی آزمون کتبی به مصاحبه

از سال ۹۶ نسبت نمره‌ی آزمون کتبی و مصاحبه به صورت ۵۰ - ۵۰ می‌باشد یعنی اهمیت مصاحبه با ۲۰ درصد افزایش از ۳۰ درصد به ۵۰ درصد افزایش یافته است!

ظرفیت پذیرش و تعداد مدعوین مصاحبه

بعد از آزمون کتبی سه برابر ظرفیت پذیرش، دعوت به مصاحبه می‌شوند.

فصل ۱

منافع آمایشی، یعنی چه؟

کلاً ۱۰ منطقه‌ی آمایشی داریم که هر دوطرفی می‌تواند در ۳ منطقه شرکت کند. بعد از انتخاب هر یک از این سه منطقه، داوطلب منتظر دریافت «کارت ورود» به جلسه‌ی مصاحبه می‌ماند.

فصل ۲

دریافت کارت ورود به جلسه

عدم دریافت کارت از منطقه‌ی آمایشی خاص، به معنی عدم کسب حد نصاب نمره‌ی خام اولیه برای احراز صلاحیت دعوت به منطقه‌ی آمایشی مذکور است.

پس ریسک نکنید و هر سه منطقه‌ی آمایشی را متناسب با نمره‌ی کلی آزمون کتبی خود انتخاب کنید.

زمان بندی مصاحبه‌ها در هر منطقه‌ی آمایشی

جای نگرانی نیست، «تاریخ جلسه‌ی مصاحبه» در هر منطقه‌ی آمایشی با مناطق دیگر تداخل و همپوشانی ندارد. روند مصاحبه برای همه‌ی این ۱۰ منطقه‌ی آمایشی در بازه‌ی زمانی تقریبی یک‌ماه و به فاصله‌ی چند روز از مصاحبه‌ی مناطق دیگر می‌باشد.

« حال کارت شما برای ورود به جلسه آمده؛ روز قبل در شهر محل آزمون مستقر شوید و آرامش خود را حفظ کنید»

فرآیند یا سالن انتظار

روز مصاحبه فقط باید سه مورد زیر را به همراه خود سر جلسه ببرید: پرینت مقالات، اصل پایان‌نامه و کتاب‌های ترجمه یا تالیفی و دیگر حج.

فصل ۳

بخش ۲ ← ایستگاه‌های شش‌گانه

در مصاحبه‌ی دکتر چه خبر است؟

مقدمات پیش از شروع مصاحبه

نخست سخنرانی ۱۰ دقیقه و توضیحات اولیه به داوطلبین داده می‌شود. سپس به ترتیب الفبا از میان متقاضیان هر رشته، اسامی ۶ نفر اعلام می‌شود.

قرعه‌کشی برای ایستگاه‌های شش‌گانه‌ی آزمون

در یک پاکس اعداد یک تا شش نوشته شده و هر یک از این شش نفر یک شماره را به قید قرعه انتخاب می‌کند. عدد مذکور، شماره‌ی ایستگاهی است که در گام نخست در آن قرار می‌گیرید.

آزمون به شیوه‌ی MMI است.

به طور خلاصه، این شیوه همانند آزمون‌های عملی «ایستگاهی» است. این روش چیست و بر چه پایه‌هایی استوار است؟ رمز موفقیت ما در این روش کدام است؟

فصل ۴

توقف در ایستگاه‌ها به صورت چرخشی است:

پس همه از ایستگاه یک و به ترتیب شروع نمی‌کنند، ولی همه هر شش ایستگاه را در نهایت بصورت چرخشی (Rotation) پشت سر خواهند گذاشت.

↳ برای مثال فرضی شما عدد ۵ بوده، یعنی از ایستگاه ۵ شروع می‌کنید، سپس ۶، و بعد از ۱ تا ۴ که ایستگاه آخر شما است.

حواسمان به هر شش ایستگاه باشد.

ایستگاه‌ها معمولاً در شش اتاق جداگانه (مثلاً شش کلاس درس) در یک راهرو می‌باشند به نوشته‌ی روی درب هر یک از ایستگاه‌ها دقت کنید که مربوط به رشته شما و نیز ترتیب صحیح چرخش باشد. اگر چه در ورودی هر یک از ایستگاه‌ها ناظر یا ناظرینی شما را راهنمایی می‌کنند باز هم مراقب باشید که از تمامی شش ایستگاه عبور کنید.

سر در ایستگاه‌ها:

در ورودی هر ایستگاه (اتاق) موضوع ایستگاه مربوطه درج شده است. مدت زمان توقف در هر ایستگاه بین ۸ تا ۲۰ دقیقه است.

فصل ۵

بخش ۳ ← ایستگاه پایان‌نامه

در این ایستگاه چه خبر است؟

بر پایان‌نامه‌ی خود مسلط باشید!

اینجا باید پایان‌نامه‌ی مقطع قبل هم‌راهمان باشد. بر موضوع، روش کار و نتایج پایان‌نامه‌ی خود مسلط باشید.

فصل ۶

از چه موارد پایان‌نامه سؤال می‌کنند؟

معمولاً سه مورد برای مصاحبه‌کننده‌ها حائز اهمیت است.
(۱) روش کار پایان‌نامه را توضیح دهید.
(۲) نتایج را تشریح و تفسیر کنید.

فصل ۷

مقالات استخراج شده از پایان نامه:

سوآلی که مورد علاقه‌ی خاص مصاحبه کنندگان است:
۳) آیا پایان‌نامه‌ی شما تبدیل به مقاله شده یا نه؟ توضیح دهید.

فصل ۱۲

بخش ۴ ← ایستگاه سرچ

در ایستگاه Search با جستجوی علمی، چه خبر است؟

در این ایستگاه مهارت‌های لازم در حد یک داوطلب آزمون دکترا در جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی (تخصصی) در اینترنت مورد سنجش قرار می‌گیرد.

در این ایستگاه چه خبر است؟

یک دستگاه رایانه که متحتین به صفحه‌ی نمایش آن مشرف هستند و مراحمی که انجام می‌دهید را می‌بینند. چند موضوع (علمی) به صورت یک عبارت یا جمله بر روی برگه‌ها نوشته شده و مقابل شما قرار دارند. یکی از موضوعات را انتخاب می‌کنید. بعد دقیقاً مقاله‌ی مرتبط با آن را سرچ کرده و تحویل می‌دهید.

مصاحبه کنندگان از ما چه می‌خواهند؟

ناظرین در این ایستگاه کدام فعالیت ما را تحت نظر دارند؟
نگاه می‌کنند ببینند به کدام سایت‌ها سر می‌زنید؟
از چه کلید واژه‌هایی استفاده می‌کنید؟
بعد ممکن است از شما بخواهند در مورد یکی از مقالاتی که سرچ نموداید توضیح دهید که

فصل ۱۸

تشخیص ISI بودن و IF مقالات (و مجلات)

این مقاله با ژورنال کجا نمایه شده است؟
و با اینکه ISI بودن و یا impact factor مجله را از کجا پیدا می‌کنید؟

فصل ۳۳

این فصل دارای تدریس ویدیویی است.

بخش ۵ ← ایستگاه مقاله

ایستگاه مقالات علمی شما

در این ایستگاه باید پرینت مقالات (کنگره‌ها و کتاب‌های) تان را به همراه داشته باشید.

از چه موارد مقالات بیشتر سؤال می‌کنند؟

- چرا در این مورد کار کرده‌اید؟
- ژورنال مربوطه در کجا نمایه می‌شود؟
- ژورنال مربوطه Impact Factor دارد یا نه؟

فصل ۳۸

این فصل دارای تدریس ویدئویی است!

بخش ۶ ← ایستگاه توانمندی‌های تخصصی

ایستگاه توانمندی‌های تخصصی رشته

دو نوع سؤال در این ایستگاه:

- توجه کنید که اینجا دو سری سؤال از شما پرسیده می‌شود.
- یکی از شما می‌خواهند که یک یا چند اصطلاح انگلیسی تخصصی مربوط به رشته‌تان را ترجمه کرده و توضیح دهید، لذا این بخش ممکن است جزء سؤالات ایستگاه زبان انگلیسی مطرح شود و یا در همین ایستگاه.
- دوم اینکه از شما می‌خواهند به یک سری از سؤالات پاسخ دهید. این سؤالات بیشتر به نوعی قرار دادن شما در تنگنا و بررسی واکنش شما در چنین شرایطی است.

آیا در آزمون مصاحبه سؤالات علمی هم می‌پرسند؟

اگر قرار است سؤال علمی پرسیده شود، در این ایستگاه خواهد بود. این سؤالات اغلب انقدر علمی نیستند که شبیه به سؤالات بخش آزمون کتبی باشند؛ چرا که در اصل جای این سؤالات در آزمون کتبی است؛ با این حال برخی اساتید نظر دیگری دارند.

این ایستگاه نیز چالش برانگیز است:

توجه دارید که این ایستگاه نیز چالش بر انگیز است و ممکن است در اینجا اشکالات و سوالاتی برایتان مطرح شود از جمله موارد زیر:

سؤال اول: آیا مطالبی که از من می‌خواهند را در اختیارم قرار می‌دهند یا بر روی برگه‌ها فقط موضوعات نوشته شده؟
جواب: متأسفانه در این ایستگاه شما متن سخنرانی خود (به مدت ۵ تا ۷ دقیقه) را بایستی از معلومات ذهنی‌تان بیان کنید

سؤال دوم: خوب من در آن شرایط و در حضور اساتید چگونه از آن یکی دو کلمه سخنرانی خود را آماده کنم؟
جواب: این اعتراض کاملاً به جا است روش درست‌تر این بود که مثلاً یک textbook یا چند مقاله در اختیار شما قرار می‌دادند یا مدت زمان معقول، مثلاً یک ساعت، و بعد از شما می‌خواستند تا برداشت‌های خود را به بهترین نحو ارائه دهید.

بهترین کار در این ایستگاه چیست؟

ولی توجه کنید که در این ایستگاه نیز هدف اصلی رعایت «اصول ارائه علمی» است و نه لزوماً مطالب علمی مورد نظر!

سؤال: بهترین کار در این ایستگاه چیست؟

جواب: اولاً سعی کنید از بین موضوعات روی میز، مطلبی که به دانسته‌های قبلی شما نزدیک‌تر است و در آن مورد اطلاعات بیشتری دارید را انتخاب کنید. دوماً: موضوع را خیلی پیچیده نکرده و بجای مأمور دانن بر زوایای پُر پیچ و خم موضوع، سعی کنید در خصوص ارائه برتر مأمور دهید و دست بالا را داشته باشید.

قبل از مصاحبه چه باید کرد؟

آیا قبل از روز مصاحبه می‌توانم برای این ایستگاه خود را آماده کنم؟
آری برای تمامی ایستگاه‌ها می‌توانید از ماه‌ها قبل برنامه‌ی مدون داشته باشید، بویژه اینکه از سال ۹۶ به بعد سهم مصاحبه نیز برابر با بخش اول یا آزمون کتبی است.
مثلاً برای این ایستگاه توجه کنید که از اولین روز مطالعه برای آزمون دکترا شروع به نت برداری کنید. در این یادداشت‌ها نکات ضروری و سرفصل مطالب مهم را گردآوری کنید.
معمولاً دانشجویان کاملاً شرطی شده‌اند، و بعد از روز آزمون کتبی دیگر هیچ مطالعه‌ای نکرده و گویی منزشان هنگام می‌کنند.

شما از حالا خود را آماده کنید تا نهمان «شرطی نشود» و از فردای روز آزمون کتبی تا روز دعوت به مصاحبه، باید یادداشت‌های خود را مدام مرور کنید تا در این ایستگاه بتوانید خوب بدرخشید.

در این ایستگاه دقیقاً از داوطلب چه انتظاری دارند؟

یادمان باشد در این ایستگاه هدف شومی و سطح ارائه علمی است و مطلب مورد نظر در درجه‌ی دوم اهمیت قرار دارد. یعنی حتی اگر در خصوص مطلب مورد نظر مطالبی بسیار دست لول و مفید ارائه دهید ولی سلسله مراتب بحث و اصول ارائه علمی را رعایت نکنید، نمره‌ی کامل را دریافت نخواهید نمود.

در این خصوص توضیحات لازم را در بخش مربوطه ارائه خواهیم داد ولی بطور خلاصه ارائه علمی یعنی مطلب خود را به شیوای مشابه مقاله یا پروپوزال ارائه دهید.
 ابتدا به موضوع بحث به روشنی اشاره نمایید که می خواهید در خصوص چه موضوعی صحبت کنید.
 بعد مقدمه یا بیان مسئله‌ی روشنی را ارائه کنید.
 سپس اهداف بحث را بیان کنید. به روش های اثبات درستی مطلب در صورت امکان اشاره کنید.
 نکته مهم اینکه، در پایان سخنرانی کوتاه چند دقیقه‌ای خود، حتماً جمع بندی داشته باشید که این مورد بسیار مورد توجه منتحنین محترم می باشد.

می توانید شیوهی یگار رفته در برگزاری این ایستگاه را نقد کنید.

در این ایستگاه، با توجه به کاستی‌های فنی که به نظر می رسد در خصوص شیوهی اجرای آن وجود دارد تک تک شما داوطلبین گرامی می‌توانید با شیوهی معقول و بجاه نسبت به نحوهی برگزاری این بخش اعتراض خود را مطرح کنید تا شاید در دوره‌های آتی وضعیت این بخش بهتر شود.
 مثلاً خیلی دوستانه از اساتید بپرسید که آیا شما استاد گرامی بعد از گذراندن دورهی تخصصی چندین ساله و نیز تجربهی تدریس چندین و چند ساله‌ی همان مطالب تئوری مرتبط با رشته، روز قبل مطالب درسی که قرار است ارائه دهید را مرور می‌کنید و مطالب را قبلاً تمرین نموده و با زیادداشت ها و یا اسلایدها کمک می‌گیرید؟ حال چگونه است که من داوطلب که در آغاز راه هستم، باید شیوهی روشمند تفریس خود (که این خود کاری بس استرس زا و دشوار است) را بر اساس مطالب ذهنی استوار کرده و ارگندم؟

فصل ۴۲

بخش ۸: ایستگاه زبان انگلیسی

ایستگاه زبان انگلیسی

اینجا دیگر فارسی صحبت نکنید!
 در ایستگاه زبان چه خبر است؟

فصل ۴۳

آشنایی و احوال‌پرسی

Greeting کوتاه! سلام احوال‌پرسی. همین چند جمله‌ی ابتدایی مسیر بقیه‌ی این ایستگاه را مشخص می‌کند. اگر در این مرحله خوب عمل کنید در ادامه مشکل خاصی نخواهید داشت و نمره‌ی این بخش را می‌گیرید.

مقررات

تغییرات مهم در آیین‌نامه



- ❖ بارم بندی تا قبل از سال ۹۶ و بعد از آن
- ❖ اقدامات و مستندات نمره آور
- ❖ جدول محاسبه‌ی امتیازات بر اساس سوابق آموزشی و پژوهشی
- ❖ مناطق آمایشی ده‌گانه
- ❖ قرنطینه یا سالن انتظار
- ❖ توصیه‌هایی برای مدت زمان انتظار در قرنطینه
- ❖ یک شروع خوب، برابر انجام نیمی از کار است.

فصل‌ها	موضوع	ماهیت فصل	درجه‌ی اهمیت
فصل ۱	بارم بندی آزمون دکتری	تئوری	☆☆☆
فصل ۲	مناطق آمایشی	کاربردی	☆☆
فصل ۳	قرنطینه	تئوری	☆☆☆



آزمون دکترا و بارم‌بندی بخش‌های مختلف آن قبل و بعد از سال ۹۶

← آزمون دکتری شامل دو بخش اصلی است.

می‌دانیم که در مقطع دکترا علاوه بر سنجش (الف) «دانش نظری» داوطلب، باید (ب) «حیطه‌ی مهارت» و نیز (ج) «فعالیت‌های مستند (روزمه‌ی)» وی نیز بررسی شود؛ به همین منظور در کنار «آزمون کتبی»، «جلسه‌ی مصاحبه» نیز برگزار می‌گردد. لذا آزمون دکترا به دو «بخش اول یا آزمون کتبی» و «بخش دوم، آزمون شفاهی یا مصاحبه» تقسیم می‌شود.

شیوه‌ی اجرای مصاحبه، تا قبل از این

مصاحبه (Interview) تا قبل از این به صورت Jury Panel که آن را «پاتل خبرگان» ترجمه کرده‌اند برگزار می‌شد. یعنی داوطلبین از سالن قرنطینه، تک تک وارد اتاق مصاحبه می‌شدند که جمعی از اساتید اهل فن و خبرگان آن رشته دور میزی نشسته‌اند و یکی دو نفر از ایشان (مصاحبه‌گر) به نمایندگی از سایرین (ناظر)، در مدت ۲۰ تا ۳۰ دقیقه سوالات مختلفی را از دانشجو مطرح می‌نمودند و در نهایت (در حین مصاحبه و یا بعد از ترک اتاق توسط داوطلب) تمامی اعضای پاتل در چک لیستی جداگانه نمره‌ی وی را وارد می‌کردند.

چرا آزمون کتبی به تنهایی کافی نیست؟

هدف از جلسه‌ی مصاحبه، سنجش مواردی از توانمندی‌های داوطلب است که نمی‌توان آن‌ها را با آزمون کتبی به درستی سنجید. ضمناً در جلسه‌ی مصاحبه فعالیت‌های مستند داوطلب نیز رؤیت شده و مورد ارزیابی کلی قرار می‌گیرند. در واقع اگر بخواهیم از اصطلاحات آموزشی استفاده کنیم، دانشجویان را باید در حیطه‌های مختلف یادگیری مورد سنجش قرار داد، حیطه‌های اصلی مذکور شامل «دانشی، عاطفی و روانی، حرکتی و مهارتی» است. حیطه‌ی دانشی از طریق آزمون کتبی یا کمک تست‌های چند گزینه‌ای انجام می‌گیرد، برای سایر حیطه‌ها که در واقع حیطه‌های فرشناختی کاربردی هستند به مصاحبه‌ی حضوری و بررسی «کار پوشه» (روزمه) بسنده می‌شود.

« حتی مصاحبه نیز کافی نیست! »

پس با همین توضیحات ساده معلوم شد که هنوز چقدر تا برگزاری آزمونی همه جانبه برای ارزیابی جامع «عادلاسه» عینی و ساختارمند» فاصله داریم. ولی توجه دارید، از آنجا که تمامی داوطلبان با یک شیوهی مشابه ارزیابی می شوند، هرچند این شیوه دارای کاستی هایی نیز باشد، چون شرایط یکسانی را برای همه ایجاد می کند، تا حدود معقولی می تواند معیار غربالگری قابل قبولی، محسوب شود. در نهایت، در صورت بروز هر گونه عیب یا تبعیض موردی در این آزمون‌ها، داوطلب مستعد با کمک هوش و استعداد خود می تواند سال بعد با توجه به تجربیات و مهارت بدست آمده، از این سد عبور نماید.

جمع‌بندی

آزمون دکترا دارای دو بخش است:

- الف) بخش اول یا آزمون کتبی که میزان «دانش نظری» داوطلب را می سنجد.
ب) بخش دوم یا مصاحبه با هدف سنجش دومیورد برگزار می شود:

ه) آنچه از «مهارت های عملی» که داوطلب تا قبل از روز مصاحبه بصورت مستند انجام داده و با خود به ارمغان آورده، شامل:

- ۱) مقالات چاپ شده در ژورنالهای داخلی و خارجی
- ۲) کسب مقام علمی در رقابت های مرتبط
- ۳) ارائه سخنرانی در کنگره ها
- ۴) چاپ کتاب
- ۵) ثبت اختراع و غیره

ه) آنچه بطور عملی در جلسهی مصاحبه به نمایش خواهد گذاشت، از جمله:

- ۱) تفکر نقادانه
- ۲) مهارت ارتباطی
- ۳) هوش هیجانی (EQ)
- ۴) اخلاق حرفه‌ای
- ۵) انگیزهی حضور در دوره‌ی دکترا و سایر موارد

بارم‌بندی دو بخش آزمون دکترا

قبلاً بارم بندی دو بخش آزمون دکترا به چه صورت بود؟

نمرات و امتیازاتی که داوطلبین کسب می کنند در سه حیطه قرار می گیرد:
الف) نمره‌ی کتبی (که قبل از این بسیار تعیین کننده بود)